

RUUSU-RISTI-KIRJASTO N:o 43.

NELJÄ KÄTTÄ

HELSINGIN ESITELMIÄ SYKSYLLÄ 1926

PITÄNYT

PEKKA ERVAST

HELSINGISSÄ 1934
RUUSU-RISTI

Sisällys:

	Siv.
Aseistettu käsi	1
Neljä kättä.....	6
Uudet luokat.....	11

I.

ASEISTETTU KÄSI.

„Aseistettu käsi” on tämänpäiväisen esitelmän otsikkona ja jotkut ovat ehkä nähdessään ilmoituksen ajatelleet, että tulisin puhumaan siitä kädestä ja ainoastaan siitä kädestä, joka pitää miekkaa, — ehkä siis yleensä miekan ja sodan kysymyksestä. Se ei kuitenkaan ole tarkoitukseni. Jos kohta tulee miekastakin ja miekkaa pitävästä kädestä puhe, ei tarkoitukseni ole erikoisesti käsitellä sotakysymystä. Pääinvastoin tämä esitelmäsarjani, jos se semmoiseksi muodostuu, tulee olemaan tavallaan vertauskuvallinen. Koetan kyllä puhua niin selvästi kuin mahdollista, mutta samalla vetoan teidän, kuulijoiden sisäiseen intuitsioniin, jotta osaisitte lukea, niinkuin sanotaan, rivien välistä, jotta osaisitte nähdä enemmän kuin mitä saatan ilmi tuoda, nähdä sanojen ja lauseitten takana muutakin, kuin mitä tulee ilmi fyysisesti. Aihe on, kuten sanottu, vertauskuvallinen, — sen nimikin osoittaa, kun emme kerran aio puhua näkyväisistä aseista.

Tämä aihe ja nimi onkin tullut eräästä Mestari Kuthumin kirjeestä Mr. Sinnetille. Kirje oli jo aikoja sitten, 80-luvulla, julkaistu ainakin osaksi Mr. Sinnetin silloisessa kirjassa teosofiasta, jonka nimi oli „Esoteerinen Buddhismi”. Mutta, niinkuin tiedämme, kaikki nämä Mestari Kuthumin ja Mestari Morian kirjeet Mr. Sinnetille on sittemmin julkaistu erikoisena kirjana, joka on herättänyt paljon huomiota englantilaisessa maailmassa ja missä muualla se on käännetty.¹⁾ Kirjeet näet selvästi todistavat, että niiden kirjoittajat ovat eläviä ihmisiä, erinomaisen viisaita, yleviä ja puhtaita, aivan niinkuin „Mestarein” oletetaan olevan.

Lause, jota ajattelen ja josta olen saanut esitelmäni otsikon, kuuluu näin — Mestari Kuthumi puhuu kirjassaan siitä Kristuksen sanasta, että taivastenvaltakunta otetaan väkiryynnäköllä — : „ainoastaan aseistetuin käsin ja valmiina joko voittamaan tai häviämään saattaa uuden ajan mystikko toivoa pääsevänsä tarkoituksensa perille”. Mitä merkitsee tämänlaatuinen lausunto, että „ainoastaan aseistetuin käsin voi meidän aikamme mystikko toivoa saavuttavansa taivastenvaltakunnan”? Mitä merkitsee „aseistettu käsi”?

Jotta en pitäisi teitä asiaankuulumattomassa jännityksessä, tahdon heti mainita, että eräässä toisessa pyhässä kirjoituksessa sanotaan: „aseistettu käsi on tyhjä käsi”. Täten meillä on kuin kaksi aforismia tai tunnuslausetta, joita tulee tutkia, jonka sisäiseen ymmärtämiseen tulee yrittää päästä. Toinen kuuluu: „nykyajan mystikko voi saavuttaa taivastenvaltakunnan ainoastaan aseistetuin käsin”, ja toinen: „aseistettu käsi on tyhjä käsi”. Tutkiaksemme tätä kysymystä on meidän ensin käännettävä huomiomme itse sanaan „käsi”. Mikä on ihmisen käsi? En ajattele kättä missään filosofisessa, metafyyillisessä tai okkultisessa merkityksessä, vaan kättä sen aktiivisuudessa.

Kädestä on sanottu — ja sen epäilemättä kaikki myöntävät oikeaksi — että käsi eroittaa meidät eläimestä tässä fyysisessä ruumiissa. Käsi on ihmisillä semmoinen ihmeellinen taika-ase, jota ei ole eläimillä. Apinoilla voi olla käsi, joka muistuttaa ihmisen kättä, mutta sitä nimitystä käyttämällä apinoilla yhtä hyvin on neljä kättä, sillä ne toimivat jaloillaan samoin kuin käsillään.

Darwinin oletamus, että ihminen on polveutunut apinasta, ei pidä paikkaansa viimeisten tutkimusten mukaan. Luonnontiede on nykyään samalla kannalla kuin salatieteellinen traditsioni, jonka H. P. Blavatsky aikoinaan toi esille ja niin suurella taitavuudella puolusti „Salaisessa Opissa”, nim. että apina on polveutunut ihmisestä, ei tietysti nykyajan ihmisestä, vaan yhteisestä esi-isästä, joka kuitenkin oli ihminen eikä apina. Apina on tuon kantaisän degeneroitunut, ihminen hänen edistynyt jälkeläisensä.

¹⁾ Kirja on ilmestynyt suomeksikin *Mystican* kustannuksella: „Viisauden Mestarien kirjeitä”. Hinta Smk. 200:—.

Voimme niinmuodoin asettaa apinan syrjään, kun katselemme eläinkuntaa ja sanoa, että ihmisen erottaa eläinkunnasta hänen kätensä. Ihmisen käsi tekee hänet mahtavaksi olennoiksi, sillä mitä järkemme ja ajatuksemme voisi saada aikaan, jos ei meillä olisi kättä, jonka avulla teemme työtä ja luomme, elämme ja tulemme toimeen täällä maan päällä?

Kun tutkimme kättä aseena, s. o. toimeenpanevana, aktiivisena tekijänä ja tutkimme samalla olevia oloja ja ihmisten eri työmuotoja, tulemme siihen johtopäätökseen, että ihmiset kätensä nojalla jakautuvat neljään eri luokkaan, – ei arvoluokkaan, vaan työryhmään, jonka ohella vielä on otettava huomioon, että samalla ihmisellä voi olla kättä useampaan suuntaan.

Nämä neljä eri kättä jakautuvat taas sillä tavalla, että yksi jää erilleen ja kolme muodostaa jakson. Voisimme sanoa, että kolme kättä on palvelevaa kättä, yksi on hallitseva eli johtava käsi.

Mitkä ovat nuo kolme palvelevaa ja työtätekevää kättä? Otamme esimerkin kunkin alalta, että näkisimme, mitä käsillä tarkoitamme.

Ensimmäinen on työmiehen käsi, fyysisessä maailmassa luova käsi, sillä työtätekevä käsi luo, oli työ mitä laatua tahansa. Se käsi saa aina jotain näkyvää aikaan. Sentähden siihen luetaan ei ainoastaan varsinaisen työmiehen käsi, vaan myös taiteilijan käsi ja kaiken luovan työn käsi, kirjailijan, runoilijan j. n. e. Vielä on huomattava asia, josta tahdon tässä kohden mainita, nim. että käsi voi saada toisenkin ilmauksen ihmisen ruumiissa, ja silloin se tavallaan symbolisoi luojaa. Mikä tämä toinen ruumiinelin on? Se on ihmisen kurkku, se koneisto, joka saa ääniä aikaan. Kurkku on myös luova ase, ja sitä voi verrata käteen. Sentähden työmiehen käden luokkaan kuuluvat nekin, esim. laulajat ja puhujat, jotka tekevät työtä kurkullaan, jotka luovat sanoja ja ääniä. Tämä on ensimmäinen käsi.

Toinen käsi on, kuvataksemme sitä esimerkillä, sotamiehen käsi, joka pitää miekkaa tai muuta asetta ja sillä joko hyökkää vihollisen kimppuun tai puolustaa itseään omaisiaan, maataan, ihannettaan, puolustaa sitä ase kädessä. Se on varsinaisesti aseistettu käsi, käsi, josta on niin paljon runoiltu, jota naiset ovat niin suuresti ihailleet, käsi, joka torjuu vaaroja, hävittää pahaa, sotamiehen käsi, sankarin ja urhon käsi. Se on toinen käsi.

Sitten on meillä kolmas käsi. Ottaaksemme taas kuvaavan esimerkin, sanomme, että se on sairaanhoitajan käsi, joka antaa apua ja hoivaa, joka parantaa, hoitaa, nostaa ja lohduttaa, joka koskiessa antaa viileän ja hyvän tunteen. Se on myös lääkärin käsi ja sielullisella alalla se on oikean sielunpaimenen, hengen ihmisen käsi, joka sanoillaan valaisee ja tekee hyvää. Se on kaiken hyväntyön käsi.

Kun siirrymme neljänteen käteen, tulemme erilaiseen. Kolme olivat työtätekeviä, toimivia käsiä, jotka taitavuudellaan saavat jotain aikaan tässä näkyväisessä maailmassa. Neljäs käsi on hallitsijan ja johtajan käsi, joka ainoastaan viittaa ja viittauksellaan saa jotain aikaan. Semmoinen käsi on jokapäiväisessä elämässä sen ihmisen käsi, joka, kun häneltä kysytään, mistä tie kulkee määrättyyn paikkaan, viittaa: tätä ja tätä kätua pitkin kulkekaa, sitten tullette perille. Se on tietä viittaava käsi. Se on hallitsijan käsi, sillä hallitsija viittaa. Jos hän tahtoo, että joku on saatettava ulos, hän viittaa ja hänen palvelijansa ymmärtävät. Jos hän tahtoo kutsua luokseen jonkun, hän viittaa. Kaikkien tällöisten luonnostaan toteltavien, tuloksia aikaansaavien käsien yhteinen nimitys on neljäs, hallitsijan käsi.

Kun nyt olemme tehneet itsellemme selväksi, mitä yleensä kädellä tässä vertauskuvastossa tarkoitamme, voimme kysyä, mitä erikoisesti tarkoitetaan aseistetulla kädellä. Muistakaamme lause: „aseistettu käsi on tyhjä käsi”. Tämä lause viittaa korkeaan totuuteen, lopulliseen totuuteen, jossa emme vielä ole, mutta jota meidän tulee tavoitella. Se ei koske ainoastaan miekan kättä, se pitää paikkansa kaikkien käsien suhteen. Ja ymmärtääksemme, mitä tarkoitetaan aseistetulla kädellä, joka samalla on tyhjä käsi, on

meidän luotava itsellemme käsitys täydellisestä kädestä, kädestä, joka samalla on sekä passiivisesti että aktiivisesti, sekä negatiivisesti että positiivisesti täydellinen.

Parhaimman kuvan täydellisestä kädestä saamme turvautumalla Jeesuksen Kristuksen neljään autuudenjulistukseen. Autuudenjulistuksia on vuorisaarnassa nimellisesti kahdeksan, mutta ne jakautuvat neljään ryhmään, joten kaksi on aina yhdessä.²⁾ Nämä autuudenjulistukset koskevat ihmisen kättä semmoisena, kuin se on täydellisenä. Jeesuksen autuudenjulistukset ilmaisivat muistivärssyn muodossa, joka helposti pysyi opetuslasten mielessä, mihin heidän piti pyrkiä, mitä heidän piti toteuttaa.

Nämä neljä autuudenjulistusta ovat syvällistä viisautta, ilmaisten luonnon sisäisiä tosiseikkoja, ja suhtautuvat neljään vertauskuvalliseen käteen.

Ensimmäinen autuudenjulistus koskee, niinkuin tiedämme, köyhyyttä. Jeesus sanoo: „Autuaita ovat köyhät.” Tämä köyhyys viittaa ensimmäiseen käteen: autuaita ovat ne ihmiset, joiden aseistettu eli toisin sanoen tyhjä käsi on köyhä, – autuaita ne ihmiset, jotka ovat köyhiä taivaallisella tavalla. Heidän kätensä on tyhjä. Ja kuitenkin tämä ensimmäinen käsi on juuri luova käsi, työtätekevä käsi, käsi, jonka avulla kaikki aikaan saadaan, ansaitaan ja haalitaan kokoon. Juuri tuottava käsi on autuas silloin, kun se on tyhjä, toisin sanoen köyhä. Olemme monasti puhuneet siitä tai viitanneet siihen, että täydellinen ihminen on ulkonaisesti köyhä, – niinkuin Jeesus, niinkuin Buddha, niinkuin Fransiskus Assisilainen, – koska hänen omaansa on kaikki rikkaus ja koko maailma. Tulemme tarkemmin vielä tutkimaan tätä asiaa.

Toinen autuudenjulistus sanoo: „Autuaita ovat lempeät ja rauhantekijät.” Tämä toinen autuudenjulistus liittyy suoranaisesti toiseen käteen, siihen, joka kantaa miekkaa, siihen, joka taistellen hyökkää ja puolustaa. Viisas Mestari sanoo nimenomaan: „Autuaita ovat rauhantekijät”, autuaita ne, joiden käsi on tyhjä kaikista aseista. Autuaita ovat ainoastaan he. Oli ase kuinka korkea ihannetta tahansa puolustamassa, Jeesus ja kaikkien aikojen ikiviisaus sanoo: aseistettu käsi on todellisuudessa tyhjä käsi. Rauhanrakentajan käsi ei lopullisesti kannata mitään miekkaa: ainoastaan hän, jonka käsi on tyhjä, voi rauhaa rakentaa, hän ainoastaan on sankari, rauhanruhtinas, sillä hänen kätensä on aseistettu hengen voimalla.

Kolmas autuudenjulistus sanoo: „Autuaita ovat murheelliset ja puhdassydämiset.” Tämä kolmas autuudenjulistus liittyy kokonaan kolmanteen käteen, tuohon lohduttavaan, parantavaan, kohottavaan, auttavaan, hyväatekevään ihmiskäteen. Se käsi on autuas silloin, kun se on tyhjä, silloin, kun se on murheellinen ja puhdas. Ainoastaan puhdas käsi voi auttaa ja tehdä hyvää, parantaa ja lohduttaa. Mikä viisaus, mikä käytännöllinen ja samalla salaperäinen viisaus tuossa sanassa! Näemmehän kuin näyssä, että jos joku ihminen tahtoo olla sielunpaimen, lääkäri, sairaanhoitajatar, äiti, – jos hän tahtoo tehdä hyvää maailmassa, hänen kätensä olkoon puhdas, sydämensä olkoon puhdas, hän ei pyytäkö sitä, mitä ihmiset niin paljon pyytävät, ei omaa kunniaa, ei omaa nautintoa, ei itselleen aistillista hurmiota. Ainoastaan silloin hän voi auttaa, parantaa ja lohduttaa, ainoastaan silloin hän on todellinen lääkäri tai todellinen sielunpaimen.

Neljännessä autuudenjulistuksessa Jeesus Kristus sanoo: „Autuaita ovat laupiaat, oikeamieliset, ne, jotka ikävöivät vanhurskautta, oikeutta.” Tämä liittyy suoranaisesti neljänteen käteen, hallitsijan ja johtajan käteen. Ajatelkaamme tuota äskeistä esimerkkiä: ihminen viittaa kädellään. Mikä vastuunalaisuus, sillä hän ei tahdo johdattaa toista väärälle tielle. Ja tien viittaaminen voi olla näkymätönkin asia, se voi olla tien viittaamista totuuden tielle, ja jos ei käsi silloin itse ole täynnä oikeutta ja vanhurskautta, se näyttää väärin. Sentähden sanoo Jeesus: „Autuaita ovat laupiaat”, ne, jotka armahtavat ihmisiä, jotka auttavat henkisellä tavalla, hallitsevat viisaudella, johtavat oikeudella. Autuaita he ovat silloin, kun he laupeudessaan ovat oikeamielisiä, tahtoen vanhurskautta ja totuutta. Mikä ihmeellinen osviitta tämä onkaan hallitsijoille.

²⁾ Vrt. tekijän tutkimus *Vuorisaarna*, Helsingissä 1928, *Mystica*.

Hallitsijan käsi pitää valtikkaa, jolla hän käskee. Sotamarsalkalle annetaan sauva, se on hänen valtansa merkki. Korkeimmalla päälliköllä yksin on sodassa tämä viittaamisen, johtamisen valta.

Jeesuksen autuudenjulistukset liittyessään läheisesti neljään eri ihmiskäteen osoittavat, millä tavalla kukin käsi on ihanteellinen. Mutta kun ajattelemme elämää täällä maan päällä, emme seiso ainoastaan ihanteen edessä, vaan sen jokapäiväisyyden edessä, joka on kaukana ihanteesta. Ja silloin ihmetellen kysymme: onko ihanne asetettu meille pilkaksi, sitä varten, että näkisimme, kuinka mahdotonta meidän on toimia ja elää ihanteen mukaan, – vai onko se mahdollisesti sitä varten, että oppisimme sitä noudattamaan, sen jälkeen elämään? Täytyyhän meidän tunnustaa: koko elämä olisi vailla sisältöä, jos ainoastaan näkisimme ihanteen kaukana emmekä mihinkään kykenisi, – koko elämä olisi kuin käsittämätön helvetti, johon meidät on heitetty taivaasta! Sillä onhan meillä jällellä muisto, näky taivaasta, ja jos emme osaa toteuttaa ihannetta, on elämämme kuin kohtalon ivaa. Kuinka moni ihminen onkaan sortunut tähän ajatukseen, kun eivät hänen silmänsä ole auenneet näkemään, että hän ehkä henkimaailmassa voi saavuttaa sitä, mitä ei ole saavuttanut täällä, tai että hän on jälleensyntyvä olento, joka tulee tänne uudestaan jatkaakseen opintojaan ja kasvatustaan. Ihminen, joka vain ajattelee, että tämä näkyväinen elämä on ainoa, joka siis on materialisti luonnostaan tai ajatustavoista, hän voi joutua tuskaan ja toivottomuuteen nähdessään mielikuvituksensa silmillä semmoista kauneutta, mitä ei ikinä voi saavuttaa: „Minkä turhan takia minulle on annettu tuo sisäinen silmä, kun en mihinkään kykene? Minä panen kaikki ovet ja ikkunat kiinni, en välitä muusta kuin aistillisista nautinnoista, joita täällä voi saavuttaa.” Näin voi sokea ja onneton ihminen ajatella. Mutta kun hän on saanut silmänsä auki henkimaailman olemassaololle ja esim. jälleensyntymisen mahdollisuudelle, silloin hän heti näkee, että olemassaololla on tarkoitus. Kaikista ihaninta on silloin, että saattaa henkensä ja sielunsa silmillä nähdä sen täydellisyyden, ihanteen, josta on vielä niin kaukana, mutta jota voi tavoitella, koska iankaikkisella olennolla täytyy olla loppumattomia kehitysmahdollisuuksia Jumalan ihanassa maailmassa.

Niin se on, me näemme ihanteen ja meille näytetään ihanne. Viisaat, suuret vapahtajaolennot näyttävät meille ihanteen sentähden, että se on päämaali, johon meidän täytyy pyrkiä, ja sentähden, että se päämaali on saavutettavissa. Sitä varten suuret mestariolennot näyttävät meille tien, sitä varten Jeesus näissä neljässä autuudenjulistuksessaan on näyttänyt meille, minkälainen on täydellisen ihmisen käsi. Katsokaamme nyt, minkälainen se on. Se on ensin ulkonaisesti köyhä ja tyhjä, koska se antaa toisille ihmisille voimaa työhön, siihen, jolla rikkautta luodaan. Mestarin käsi ei anna mitään ulkonaista, ei käsin koskettavaa, ei kultarahaa toiselle. Emme voi kuvitella, että Jeesus olisi kulkenut ympäri jakamassa kulta- ja hopearahoja. Minkälainen kuva se olisi! Hän ei koskenut rahaan. Hänen ei tarvinnut olla missään tekemisissä rahan kanssa. Hän kysyi kerran, kun Häneltä kysyttiin, pitikö maksaa veroa: „kenen kuva on rahassa?” – ja kun vastattiin: „keisarin kuva” – Hän sanoi: „antakaa keisarille, mitä hänen on, minä en tarvitse rahaa”. Ei Hän tarvinnut rahaa, eikä Hän rahaa antanut, Hän antoi voiman hankkia rahaa, jos rahaa tarvittiin.

Toisen autuudenjulistuksen yhteydessä tyhjä käsi on käsi ilman asetta. Tämä käsi on paras puolustaja, paras rauhan rakentaja, todellisen sankarin käsi, todellisen näkymättömän sotajoukon johtajan käsi.

Kolmas käsi, joka suhtautuu kolmanteen autuudenjulistukseen, on tyhjänä semmoinen, joka ei pyydä mitään nautintoja, vaan ainoastaan parantaa, jolla siis on se ihmeellinen voima, josta Jeesus ja kaikki suuret mestarit ovat sanoneet opetuslapsilleen: „jos te käden kenen päälle panette, hän paranee”. Tämä kolmas ihmeellinen käsi on muuttunut voimakeskukseksi, joka nostaa ja tekee terveeksi ei ainoastaan fyysillistä ihmistä, vaan koko ihmisolemuksen, – se on maagillinen käsi.

Neljäs käsi, joka suhtautuu neljänteen autuudenjulistukseen, on todellisen hallitsijan, johtajan käsi, semmoinen, joka käskee ainoastaan kaikkeen hyvään, oikeaan ja kauniiseen ja jota totellaan. Hallitsijan käden viittausta ei voi olla tottelematta. Kun Apollonius Tyanalainen, joka eli meidän ajanlaskumme alussa, kerran kulkiessaan Vähässä Aasiassa tuli kaupunkiin, jossa oli kapina, jossa tapeltiin ja vuodatettiin verta, niin Apollonius, joka oli tehnyt viiden vuoden vaitiololupauksen, ei puhunut sanaakaan. Mutta hänen

kätensä olivat muodostuneet niin ilmeikkäiksi, niin majesteettillisiksi liikkeissään, että kun hän vain viittäsi kädellään, niin ihmiset tyyntyivät ja kapina unohtui. Se oli hallitsijan käsi.

II. NELJÄ KÄTTÄ.

Puhuimme viime kerralla siitä, kuinka tyhjä käsi on neljää laatua, kaikki suhteessa Jeesuksen autuuden julistuksiin. Vihdoin tulimme siihen, että kysyimme: mitenkä on mahdollista meidän saavuttaa tätä tyhjää kättä, joka on kaikista rikkain, kaikista aseistetuin, kaikista onnellisin, kaikista mahtavin? Meillä ei vielä ole sitä tyhjää kättä. Todella meidän täytyy katsella ja tarkastaa sen käden kehitystä. Meidän täytyy nähdä sen kulkevan erilaisten vaiheiden ja koettelemusten kautta, ennenkuin se lopulta saavuttaa ihanteen.

Tämä asia tulee meille helpommaksi käsittää, jos kuvittelemme, että käsi kussakin neljässä luokassa on kolmessa eri asennossa eli tilassa. Tahtoisin nimittää sitä tilaa, joka on keskellä: luonnolliseksi, sitä, joka on keskitalon eli viivan yläpuolella: hyveelliseksi, ja sitä tilaa, joka on viivan alapuolella paheelliseksi kädeksi. Meidän on näet helpompi ymmärtää asioita, jos kuvittelemme, että on olemassa keskitaso, jonka ylä- ja alapuolelle käsi voi joko nousta tai vajota.

Sillätavalla ovat kaikki uskonnot käsittäneet ihmiselämän. Ihmiselämä ei ole ainoastaan nousua jostain huonosta ylös hyvään, vaan se on ihmiselämäksi tulleena saavuttanut keskitason, jonkunlaisen luonnollisen kehitystilan, josta se lankeaa tai nousee. Sentähden puhutaan esim. kristinuskossa nimenomaan lankeemuksesta, nimenomaan siitä, että ihminen eli alkuaan paradiisillisessa onnen ja synnittömyyden keski- eli tasapainotilassa, josta hän lankesi, ollen sen johdosta pakotettu nousemaan. Tähän näkökantaan sisältyy suurempi viisaus kuin Darwinin luonnontieteelliseen kehitysoppiiin. Luonnontiede väittää, että kehitys on käynyt vain jostain huonosta ylöspäin hyvään. Mutta tämä ei ole totta. Sen näemme ihmiselämästä. Kuinka huonoina ollessamme voisimme nähdä hyvän, ellei sitä hyvää jo olisi olemassa ja elleimme sitä hengessämme tai älyssämme tajuaisi? Me näemme hyvän, mutta lankeamme huonoon ja opimme vähitellen nousemaan. Ihminen ei voisi päästä hyvyteen, jollei hän ensin näkisi sitä ihanteena, mutta sitten lankeaisi yrittäessään sitä toteuttaa. Tämä käsitys lankeemuksesta ja noususta on psykologisesti syvä, mutta samalla tieteellisesti pätevä. Kehitys ei ole suoraa viivaa pitkin kulkemista, ei rientämistä määrättyyn suuntaan yksistään. Kehitys on kulkemista spiraalin muodossa. Ja mitä spiraalissa kulkeminen on muuta kuin lankeamista ja nousemista?

Ymmärtääksemme nyt, mitenkä kätemme sen neljässä toimintamuodossa kehittyi ihannetta kohti, on meidän ensin muodostettava itsellemme kuva siitä, minkälainen kätemme oli puhtaassa luonnollisessa, häiritsemättömässä tilassa nähdäksemme, mistä se on langennut ja miten se voi nousta.

On paljon kirjailijoita, jotka pyrkivät ymmärtämään luonnollista ihmiselämää, ihmisen luonnollista kättä niin sanoakseni. He luovat itsellensä kuvan siitä ja uskovat, että ihminen voisi sillä tavalla elää, mutta ihmettelevät, mistä johtuu, että elämä on todellisuudessa niin toisenlainen. Se johtunee ympäröivistä olosuhteista, he päättävät, siitä, että elämä on niin monimutkainen täällä maan päällä, siitä, ettei ihminen saa olla luonnollinen.

Kysykäämme nyt mekin puolestamme: millainen on ihmisen luonnollinen käsi? Ensimmäinen käsi on, niinkuin muistamme, työtätekevä, luova käsi, työmiehen ja taiteilijan käsi. Työn palkkana on tämän maailman hyvä. Tuon käden luonnollinen ja normaalin tila on näin ollen se, että se käsittää elämän työn kannalta. Työtä on tehtävä. Käsi iloitsee työstä, se iloitsee, että osaa työtä tehdä. Käsi tuntee koko olemuksessaan, ettei sillä ole mitään olemisen syytä, jos se ei saa tehdä työtä., jos se ei saa luoda kauneutta.

Ja kun se tämän tehtävänsä täyttää, tämän luonnollisen tarpeensa tyydyttää, silloin se saa osakseen maailman hyvää. Luonnollista kättä seuraa luonnonmukainen vaatimus saada palkakseen tämän maailman hyvää. Sentähden se on köyhyyden käsi ja rikkauden käsi. Se on se käsi, joka kokoaa, joka kerää, joka luo ja hankkii näkyväisen maailman antimia. Käden luonnollinen tila on, että se vaatii palkkaa. Sen luonnollinen tila on myös siinä, että se ei vaadi liikaa, mutta tuntee, minkä verran sen työ ansaitsee. Meidän täytyy tunnustaa, että työ on eriarvoinen. Toinen käsi tekee työtä toisella tavalla kuin toinen, ja käsi tuntee, että olisi väärin, jos ei palkka olisi oikea ja työtä vastaava. Ajatelkaamme yksinkertaista esimerkkiä: Tuossa on meillä kaappi. Se on tavallinen pöytäkaappi suorista laudoista tehty suomalaiseseen malliin ja siinä on suuret leveät ovet. Kaappia voidaan käyttää eri tarkoituksiin, mutta samoihin tarkoituksiin voidaan käyttää myös ranskalaista, Louis XIV:n aikaista Boule-kaappia, joka on kuuluisan puuseppämestarin tekemä. Sillä on mitä hienoimmat ulkopiirteet, se on kaunis katsella ja ihailtava. Sitä käytetään samoin kuin tavallista pöytäkaappia, mutta mikä ero onkaan näiden välillä. Mikä ero onkaan sen nikkarin välillä, joka teki yksinkertaisen tarkoitusta vastaavan kaapin, ja puuseppämestari Boulen välillä! Hän, joka teki yksinkertaisen kaapin, hän ei tarvinnut paljon ajatella. Hän ei ollut sielultaan erikoisen virkeä, ei keskittynyt, ei kehittynyt. Mutta Boule oli paljon ajatellut, paljon kehittänyt kauneusaihtia itsessään ja taitoa käsissään. Hänellä oli näkemys kauneudesta. Hän ei tyytynyt paljaaseen tarkoituksenmukaisuuteen, hän tahtoi sisäistä ja ulkonaista kauneutta.

Sillä tavalla taide syntyy. Tulisimme kyllä toimeen olemisen puolesta yksinkertaisemmalla tavallakin, mutta silloin elämä tulisi yksitoikkoiseksi ja ikäväksi. Sielustamme pulppuaa kulttuuri ja kauneuden tavoittelu, ja se syntyy vain siten, että ihmiset tulevat virkeämmiksi, alkavat enemmän tavoitella, tahtoa ja nähdä. Sentähden kulttuurilla on henkinen arvonsa ja sentähden on luonnollista, että meidän täytyy arvostella korkeammaksi arvoltaan taiteellisen Boulen työtä, kuin tavallisen puuseppän, joka hyötyä ajatellen tekee tusinatyötä. Joka tekee taiteellisen kaapin, omistaa siihen paljon enemmän aikaa ja tämäkin seikka tekee sen kalliimmaksi. Kauneuden tavoittelijat ja ihailijat eivät rakastakaan meidän tehdaskulttuuriamme. Elämme sellaista aikaa, että tehtaissa valmistetaan kaikki tarpeemme, ja sen nojalla ihmiset eivät enää voi niin paljon pyrkiä kauneuteen. Tulemme liian samanlaisiksi. Me miehet esim. pukeudumme melkein samalla tavalla. Meidän vaatteemme ovat samannäköiset ja väriltäänkin määrättyt. Jos herrasmies esiintyisi keltaisessa tai violetin värisessä puvussa kadulla, herättäisi hän yleistä ihmetystä. Puvun täytyy olla mustan, harmaan, ruskean tai yleensä ikävän värinen. Se ei saa herättää mitään huomiota, sillä emme ole yksilöitä, vaan muurahaisia suuressa keossa. Tämä on tehdaskulttuuria. Muutamia vuosisatoja sitten ihmiset olivat yksilöllisempiä. Ylhäisö pukeutui niin kauniisti kuin mahdollista. En mene heitä puolustamaan enkä imartelemaan. Kansa kuoli nälkään sill'aikaa, kun toiset pukeutuivat silkkiin ja samettiin. Tämä hävisi, kun tuli tehdaskulttuuri. Mutta ajat tulevat varmasti muuttumaan ja tulemme taas huomaamaan, että olemme yksilöitä ja että tahdomme koko olemuksellamme sitä olla. Ja varmasti se silloin heijastuu pukeutumiseenkin. Nykyaikana on myös ihmisiä, joille koti ei merkitse paljon. Kodit muodostuvat ruokapaikoiksi ja hotelleiksi. Mutta tulee aika, jolloin kotikin saa läpeensä personallisen leiman ja edistää kaikkea kaunista ja hyvää. Tämä ei merkitse, että koti on täynnä kultaisia huonekaluja ja silkkisiä mattoja. Koti voi olla kuinka yksinkertainen tai kuinka suurenmoinen tahansa, kunhan sillä vain on personallinen sävy.

Ajatelkaamme toista kättä, aseellista kättä, joka heiluttaa miekkaa. Mikä on sen käden luonnollinen tila? Se on nyrkki, joka on valmis taistelemaan oikeuden puolesta. Asetta ei saa olla. Käsi ei ole luonnollinen, jos se ottaa miekan tai puukon. Luonnollinen käsi on aseeton, mutta se puolustaa oikeutta, puolustaa kaikkea, jota sorretaan. Semmoinen on sen luonnollinen vaisto. Mutta riitaa se ei etsi.

Kolmas käsi on puhtauden ja hyvyyden käsi, joka täydellisenä ei etsi nautintoa itselleen. Sen käden luonnollinen tila on iloinen nauttiminen kaikista ruumiillisen olemuksen aistimuksista. Se iloitsee niistä, mutta ei etsi niitä. Eihän liioin käsi, joka oli nyrkissä, etsinyt riitaa. Se kammoi riitaa, se ainoastaan puolusti, jos oikeuden ja totuuden kimppuun käytiin. Samalla tavalla ihminen, jonka käsi on puhdas, iloitsee ruumiinsa aiheuttamista aistimuksista, mutta ei etsi mitään aistimusta, joka tuottaa nautintoa. Tämä

merkitsee, että puhdas ihminen iloitsee – ei ainoastaan kauneudesta, jota hän näkee tai kuulee – mutta myös ruuasta ja juomasta, nukkumisesta ja valvomisesta. Kaikki tuottaa hänelle aistillista ihastusta, mutta hän ei päästä sitä tajuntaansa sillä tavalla, että rupeaisi mitään tavoittelemaan ajatellen: „Tuota tahdon etsiä, siitä tahdon nauttia.” Ihmisen on oltava positiivinen ainoastaan työssä. Luonnollisen ihmisen käsi tekee työtä. Se ei etsi nautintoja. Se iloitsee työstä. Luonnollinen ihminen ei ajattele itsekkäästi. Hän ainoastaan iloitsee, jos hänelle jotain tarjoutuu hänen sitä etsimättään. Kuinka merkittävä tämä luonnollisuus on! Hyvällä syyllä voimme kysyä itseltämme: Olemmeko osanneet itse säilyttää alkuperäisen luonnollisuutemme? Jos osaisimme kuunnella oman fyysisen ruumiimme ääntä, esim. sukupuolielämän suhteen, emme tekisi mitään joka loukkaisi sen luonnollisia vaistoja, sillä ruumiimme on itsessään puhdas. On sanomattoman paljon kärsimystä maailmassa sen takia, että me ihmiset emme tottele ruumiimme ääntä, vaan vieläpä tahdomme määrätä lakeja oman ja toistemme ruumiillisille vaistoille.

Jos taas ajattelemme neljättä kättä, joka eroaa kolmesta edellisestä, koska se on hallitsijan, johtajan vaativa käsi, niin huomaamme kuinka tämä käsi jakaa toisille ihmisille kaikkea sitä hyvää mitä sillä on. Tämä on jalon käden luonnollinen tila: antaa ja jakaa. Hallitsijakäsi tahtoo, että toiset iloitsisivat, niinkuin se itse iloitsee siitä mitä sillä on noiden kolmen muun käden kautta.

Jos osaisimme kulkea suoraa viivaa ja aina olla luonnollisia, olisi elämä sopusuhtaista, tekisimme työtä, seisoisimme oikeuden puolesta, mutta emme hyökkäisi kenenkään kimppuun, vaan toivoisimme, että kaikki saisivat olla rauhassa. Hallitsijan käsi ei etsi mitään aistillista onnea, mutta se on kiitollinen kaikesta, mitä sille annetaan, ja se haluaa sitä jakaa muille.

Tällainen on neljän käden luonnollinen tila, ja jos osaisimme sellaisia olla, silloin elämä olisi kaunista täällä maan päällä. On ajattelijoita, jotka näkevät ratkaisun tässä valossa. Nietzsche sanoi nuo viisaat sanat: „Te ette tiedä mitään moraalista, niin kauan kuin ette osaa totella omaa ruumistanne.” Emme osaa olla menemättä liiallisuuteen, emme osaa olla niinkuin ruumiimme puhtaudessaan ja alkuperäisessä tilassaan tahtoo. Sentähden seisomme toisen ongelman edessä, sen kysymyksen edessä, mikä on luonnollinen tilamme, emmekä uskalla sanoa itsellemme, että se on puhtaudessa.

Nuoruudessamme sen ymmärrämme. Jos meillä on terve ruumis nuoruudessamme, ei se tahdo mitään pahaa, ei se tahdo antautua itsekkäitten pyyteitten, himojen ja halujen pauloihin, se tahtoo pysyä puhtaassa tilassa. Vasta myöhemmin elämässä n. s. todellisuus opettaa meille, että meidän on mahdoton tai ylen vaikea pysytellä luonnollisessa tilassa. Toiset ihmiset ja olosuhteet pakosta syöksevät meidät siitä pois. Olosuhteet meitä kiusaavat. Emme jaksaa pysyä viisauden ja puhtauden tilassa, emme jaksaa olla lapsia, jotka ovat aistillisia olentoja ja samalla puhtaita. Lapset iloitsevat hyväilyistä puhtaalla tavalla. Mutta me emme osaa säilyttää lapsen tilaa. Sen sijaan, että pysyisimme lapsellisessa viattomuuden tilassa, alkavat meissä himot ja intohimot herätä. Kuitenkin jokainen ihminen tahtoo olla puhdas, viaton ja hyvä. Mutta hän tahtoo myös olla viisas. Hän tahtoo, että hänen järkensä olisi kirkas ja voimakas – että hän olisi todella kuin enkeli. Hän näkee ihanteena enkelin, joka on kaunis, puhdas, pahasta vapautunut, ja samalla viisas, niin ettei häntä mihinkään pahaan houkutellessa. On itse asiassa korvaus ja lohdutus meidän synnintunnonallemme, että osaamme ikävöidä ja nähdä ihannetta.

Kun katsomme näitä neljää kättä luonnollisessa tilassaan, huomaamme, että olemme siitä langenneet. Oliko siis luonnollinen tila meille saavuttamaton? Se oli ja se ei ollut. Mutta nyt meidän täytyy pyrkiä ylöspäin. Ja kun tahdomme langenneesta tilasta nousta ylös, mikä on tuon langenneen tilan tunnusmerkki? Mistä meidän pitää varjella itsemme voidaksemme kohota ylöspäin? Kullakin kädellä on oma norminsa.

Katsokaamme ensin työn ja taiteen luovaa kättä. Langetessaan luonnollisesta tilastaan pois, joutuessaan ikäänkuin viivan alapuolelle se on varkaan, valehtelijan, pettäjän ja kavaltajan käsi. Se tahtoo tämän maailman hyvää tekemättä työtä hyvän saavuttamiseksi. Se käsi on laiskuudessaan, ahneudessaan ja saaliinhimossaan valmis ottamaan ja aina ottamaan.

Tästä opimme, että kaikki työ, jota kätemme täytyy ja tahtoo tehdä, koska se työ sille kuuluu, on suoritettava itse työn takia, ei saaliin himosta, ei edes palkan takia. Luonnollinen ja oikea elämä maan päällä pitäisi järjestyä yhteiskunnissamme sillä tavalla, ettei ihmisen tarvitsisi ajatella tekevänsä työtä palkan takia. Nykyinen tehdaskulttuurimme pakottaa ihmistä tekemään kädellään koneellisia liikkeitä, jotka eivät tuota mitään taiteellisen luomisen iloa, – ja niin kauan kulttuurimme on onneton. Ihminen ei ole apina. Tehdaskulttuuri arvostelee työtä aineellisten tulosten mukaan, mutta sen pitäisi kehittyä siihen, että ihminen tekisi työtä työn takia, eikä vain palkan vuoksi. Tietysti yksilöllinen ihminen ei ole nykyisessäkään tehdastyössä kadotettu. Hän voi jo suggeroida itsensä onnelliseksi työssään, vaikka työ on epäinhimillisen älytöntä. Hän voi kasvattaa itseään sielullisesti ja henkisesti. Hänen sielunsa voi liittää niinkuin siivillä, vaikka hänen kätensä ovat vangitut. Mitä varten hän näet työtä tekee? Hänellä on vaimo ja lapset, joita hän rakastaa, ja hän antautuu epäinhimilliseen työhön heidän tähtensä. Rakkaus on työn lunastus. Mutta tämä ei ole vielä paratiisi maan päällä, tämä ei ole se, mihin meidän on pyrittävä. Me tulemme kerran sellaisiin olosuhteisiin maan päällä, että kaikki työ voi kehittyä taiteeksi ja silloin ei ihmisen tarvitse tehdä muuta työtä. Taiteeksi voi ihminen kehittää ruuanlaiton ja kadunlakaisemisenkin. Mutta sama työ voi myöskin muodostua koneelliseksi ja tehdä ihmiset orjamaisiksi.

Työn lunastus on taide ja taiteilijat ovat niitä työmiehiä, jotka ovat kohottaneet työn työn yläpuolelle. He tietävät nämä taiteilijat, että heidän taiteensa ei saa sekaantua mihinkään palkka-ajatukseen. Silloin taide tulee prostituoiduksi. Ja kuitenkin sen on vielä pakko prostituoitua meidän yhteiskunnissamme. Taiteilijat kuolisivat nälkään, jolleivät loisi sellaista, joka takaisi heille toimeentulon. Tämä osoittaa, että yhteiskunta on epätäydellinen. Me emme ole järjestäneet elämäämme niin, että pyrkisimme ihanteeseen. Emme ole osanneet koroittaa työtä omaan arvoonsa, niin että kunnioittaisimme taidetta siinä. Ajatelkaamme vain sitä, että vielä toistasataa vuotta sitten taiteilijoita, kirjailijoita ja näyttelijöitä katsottiin jonkunlaisiksi ala-arvoisiksi olennoiksi. Hienossa maailmassa, joka kävi samettipuvuissa, silkkisukissa ja perukeissa pidettiin heitä alempana ihmislajina. Siis niin vähän olemme ymmärtäneet työtä. On luonnollista, että semmoisen yhteiskunnan, joka tällä tavalla halveksi työtä, täytyi sortua. Nyt olemme hiukan viisastuneet. Olemme oppineet ymmärtämään, että työ on aina ensi sijassa. Nyt meidän täytyy vielä oppia, että työ on ensimmäinen askel taiteeseen, että tosi työ on taidetta.

Katselkaamme sitten toista kättä, totuuden miekan kättä. Kun se lankeaa alas luonnollisesta tilasta, on se murhaajan käsi, joka vuodattaa verta, väkivaltainen käsi, joka sortaa toisten vapautta, joka miekkaan tarttuen lähtee valloittamaan toista maata ja kansaa. Kehitetään sotatekniikkaa, koetetaan tehdä sota välttämättömäksi olemuspuoleksi ihmiskunnan elämässä. Se on luonnotonta. Se käsi on alapuolella luonnollisuuden viivaa, se käsi on punainen verestä. Murhat, vallankumoukset, sodat eivät lopu, ennenkuin ihmiset oppivat tämän ymmärtämään. Mutta aika on tuleva ja on jo tullut, että ihmiset alkavat nähdä, että toisen käden normi on se totuuden miekka, joka kohdistuu ihmisen omaan itsekkyyteen ja pahuuteen. Ihmisen pitää oppia hengen ja totuuden miekalla erottamaan paha hyvästä, totuus valheesta, oikea väärästä. Siihen tarvitaan miekka, jonka ihminen pistää omaan sydämeensä, sillä miten hän muuten pääsisi omasta itsekkyydestään? Se miekka on näkymätön hengen miekka. Normina tälle toiselle kädelle, joka puristautui nyrkkiin oikeuden puolesta, on oleva: Kohdistaa miekka itseesi. Oletko sinä jumala, joka voit kohdistaa näkyväisen miekan toisiin, oletko sinä olento semmoinen, joka voit riistää hengen toiselta? Annoitko hänelle myöskin elämän? Annoitko hänelle hengen? Koska et sitä tehnyt, kohdistaa miekka itseesi. Ja se miekka on näkymätön.

III. UUDET LUOKAT.

Neljästä ihmiskädestä ehdimme viime kerralla tarkastaa kahta ensimmäistä, joten meidän olisi vielä lyhyesti tarkastettava kolmatta ja neljättä kättä.

Kolmas käsi on, kuten muistamme, hyvyyden ja puhtauden siunausta levittävä ja auttava käsi, kaikessa laupeudentyössä toimiva käsi. Kuten viime kerralla viittasimme, liittyy tähän käteen n. s. aistillisuus, joka perustuu ihmisen aisteihin ja ennen kaikkea hänen sukupuolivoimiinsa. Jos nyt voisimme ajatella luonnollista, puhdasta kättä, merkitsisi se, että ihminen ei koskaan etsisi mitään nautintoa, mutta osaisi aina iloisesti ja kiitollisesti ottaa vastaan, mitä aistinten elämä hänelle tarjoaisi. Todellisuudessa emme kuitenkaan tapaa tällaisia suoraviivaisesti kulkevaa kättä – ehkä joskus, – sillä useimmiten inhimillinen käsi lankeaa suorasta viivasta alas ja ponnistaa taas ylös spiraalimaisessa liikkeessä.

Ja kun tämä kolmas, hyvä käsi lankeaa alapuolelle suoran viivan, silloin se etsii aistillista nautintoa ruuassa, juomassa ja kaikenlaisessa aistillisuudessa. Meissä ihmisissä on jokin eläimellinen elämänhalu, ja jos lankeamme syvään, tulee meistä ihmisiä, joiden elämän päämäärä on kokonaan aistillisten nautintojen tavoittelemisessa. Onhan miltei jokaisen ihmisen elämässä aika, jolloin tämä elämännäkemyksellinen vaikuttaa niin voimakkaasti, että hän miltei luulee elävänsä sitä varten, että olisi aistillisesti onnellinen. Tämä aika on tavallisesti nuoruudessa, ja moni nuorukainen on tullut pessimistiksi tahtoessaan liian empiirisesti kokea tuota elämänfilosofiaa. Olemmehan yleensä tottuneet ajattelemaan suvaitsevasti nuorista ihmisistä, että jokin aika heiltä kuluu hullutteluun, mutta ei se totta puhuen ole millään tavalla välttämätöntä. Ihminen voi nuoruudessaankin olla siksi viisas, ettei hänen tarvitse etsiä likaviemäreitä voimakkaalle toiminnan haluilla. Mutta ihminen, joka on elämää kokenut, hän jo tietää, ettei elämän tarkoitus ole etsittävä aistillisista nautinnoista. Aistillinen nautinnonhalu hänen jäsenissään täytyy puhdistua perin toisenlaiseksi. Sentähden tämä voimakas elämänhalu kaikista yksinkertaisimmin muuttuu juuri sukupuolielämän yhteydessä. Myöhemmin elämässä ihminen näet ymmärtää, että sukupuolielämän tarkoitus ei ole nautinnossa, vaan sen tarkoitus on opettaa ihmistä uskollisesti rakastamaan. Sentähden nuoruuden raivokkaan elämän perästä nousee joka ihmisen mieleen kuva uskollisesta rakkaudesta, kodista, lapsista, niiden kasvattamisesta, isän ja äidin hellyydestä. Silloin hän nousee suoran viivan, luonnollisen käden yläpuolelle. Kun ihminen tulee rakkaudessaan uskolliseksi, opettelee hän sitä läksyä, jota ihmiset ovat täällä oppimassa. Avioliitto on suurta koulua ihmiselle, siinä hän oppii tekemään eron aistillisen nautinnon ja rakkauden välillä. Rakkaus kieltäytyy nautinnosta, rakkaus on puhdas ja hyvä toisen tai toisten takia. Jos aviopuolisot rakastavat toisiaan, silloin he eivät tunne uskollisuutta vain velvollisuudekseen, vaan heidän suuri riemunsa on olla uskollisia. Meidän aikanamme on kyllä n. s. onnettomia avioliittoja, joissa avioparit etsivät muualta sitä, mitä eivät ole saavuttaneet kodissa. Ihmisen avioliitto saattaa tulla sellaiseksi helvetiksi, ettei hän jaksa muuta kuin ikävöidä ja huokailla. Mutta viisas ja herännyt ihminen, joka aavistaa elämän tarkoituksen, hän sanoo itselleen: „minä en pyydä tyydytystä enkä itsekästä onnea, tahdon vain palvella: sentähden tämä minun aviopuolisoni, joka minua sortaa, on lähetetty minulle siksi, että oppisin siunaamaan häntä ja koko olemassaoloa”.

Olen tässä ohimennen koskettanut avioliittoa ja rakkautta, koska se on tyypillinen kokemus kolmannen käden alalla. Kokemukset ovat tietysti samansuuntaisia saman käden toisilla työaloilla. Joka kohdassa, missä kolmas käsi on määrätty lohduttamaan ja auttamaan, se saa puhdistua itsekkyyden, nautinnonhimon, vastenmielisyyden, vihan y. m. tunnekompleksien monivivahteisista muodoista, ennenkuin se nousee tasapainoviivan yläpuolelle ja todella lähestyy ihanteen tyhjää kättä.

Neljäs käsi näyttää ojennettuna tietä, hallitsee valtiikkaa pitäen, avaa tietäjän avaimella salaisuuksien maailman. Se on hallitsijan käsi. Luonnollisessa asenteessaan tämä käsi ei johda pahaan, vaan tahtoo epäitsekkäästi jakaa hyvänsä toisille, mikä onkin hallitsijan tunnusmerkki. Sentähden tämä käsi, jos se lankeaa itsekkyyteen, säilyttää itselleen kaikki tietonsa ja hyvänsä tai viettelee ja houkuttelee ihmisiä pahuuteen, näyttää heille vääriä teitä, kiihoittaa heissä itsekkäitä haluja ja himoja. Semmoinen käsi, langetessaan kyllin syvälle, vie n. s. noituuteen eli mustaan magiaan. Noita ei ajattele toisten parasta, hän

rakastaa pahaan sen itsensä takia, nauraa, kun toiset kärsivät, mutta ei kärsi itse, koska hän vetää voiman toisista.

Älkäämme unohtako, etteivät nämä kädet ole erikoisille yksilöille kuuluvia, meillä on kaikilla samat neljä kädet, vaikka joku käsi on kullakin etualalla. Kaikilla meillä on mahdollisuudet pahaan, jos hyväänkin. Kaikki voimme langeta kohtuusviivan alapuolelle, mutta kaikki saatamme myös nousta viivan yläpuolelle, jos vain ponnistamme ja yritämme. Luonto ei oikeastaan anna mitään lahjaksi. Kaikki hyvä on pitkän työn takana.

Kuitenkin juuri sen nojalla, että kullakin ihmisellä on joku vertauskuvallinen käsi etualalla, voimme jakaa ihmiset eri ryhmiin, ikäänkuin „uusiin luokkiin”, kuten tämän esitelmän otsakkeessa on sanottu. Tämä luokkajako on silloin luonnollinen. Se perustuu työhön ja kykyihin, ei synnynnäisiin yhteiskunnallisiin arvoihin.

Jos mitään yhteiskuntaluokkia on luonnossa olemassa, täytyy niiden syntyä itsestään. Itse asiassa ihmiset ovat kaikissa yhteiskunnissa, missä on ollut sivistystä, jakautuneet erilaisiin työluokkiin. Vasta kun yhteiskunta on degeneroitunut, huonontunut, ovat nämä luonnolliset työnjaot muodostuneet arvoluokiksi, toisistaan erillään oleviksi jäykiksi yhteiskunta-elimiksi, joihin yksilöt syntyperänsä nojalla ovat pakotetut kuulumaan. Alkuperäinen, luonnollinen yhteiskuntajärjestys oli vanhassa Indiassa erinomaisen onnellinen, mutta onni katosi, kun se muodostui kastilaitokseksi, joka asetti voittamattomat rajat eri luokkien välille, niin etteivät nämä saaneet olla missään tekemisissä toistensa kanssa. Sama oli laita Euroopassa ennen Ranskan vallankumousta. Ihmiset olivat jaetut ainakin kahteen jyrkkään luokkaan. Ylimystö ei voinut alentua minkäänlaiseen yhteisymmärrykseen sen luokan kanssa, joka suoritti kaiken työn. Vallankumous vihdoinkin tasoitti tämän räikeän eron, mutta yhä vielä on yhteiskunnassa monenlaisia ristiriitoja, vaikka nyt jo yleisesti puhutaan ihmisten yhdenvertaisuudesta ja tunnustetaan aatteessa ihmisten veljeys. Ja tosiaan meidän täytyy, jos tahdomme ratkaista yhteiskunnallisen pulman, asettua veljeyden kannalle, joka tunnustaa kaikki ihmiset veljiksi, olivat ne köyhiä, rikkaita, viisaita tai tyhmiä.

Mutta seuraavana välttämättömänä ehtona on ymmärrettävä, että jos tahdomme, että elämä maan päällä tulisi veljelliseksi, kauniiksi, runolliseksi, oikeaksi, on taas tunnustettava ero veljien välillä. Kaikki ovat veljiä, mutta sittenkin erilaisia, niinkuin on laita perheessä. Olisi suorastaan hulluutta väittää, että kaikki veljet ja sisaret ovat yhdenlaisia: „veljiä” he ovat, valmiit tukemaan toisiaan ilossa ja surussa, mutta samalla he tunnustavat erilaisuutensa: toinen on lahjakas älynsä puolesta, toinen kätevä, kolmas hyvydessä etevä, neljäs ehkä ilman lahjoja, viides kokonaan tyhmä j. n. e., mutta kuitenkin he eivät tunnusta, että heillä olisi mitään arvoeroa. Kaikki rakastavat toisiaan ja ovat samanarvoisia juuri tämän rakkauden nimessä. Niin, heikointa ja kehittämättömintä eniten tuetaan ja hellitään.

Näin on myös oleva yhteiskunnassa. Ihmisten elämä järjestyy itsestään maan päällä, jos vallitsee todellinen luokkajako, joka perustuu siihen käteen, minkä ihminen tuo mukanaan tullessaan maan päälle. Näitä käsiä on neljä, sentähden saamme neljä yhteiskuntaluokkaa. Sitä seikkaa emme voi muuttaa. Mutta millä tavalla nämä yhteiskuntaluokat jakautuvat? Sen näemme selvästi, kun uudestaan tarkastamme niitä ihmisiä, jotka kuhunkin käteen kuuluvat.

Ensimmäisen yhteiskuntaluokan muodostavat ne ihmiset, joilla on luova, työtätekevä käsi, joka myös voi tulla edustetuksi kurkun avulla. Työtätekevään luokkaan eivät niin muodoin kuulu ainoastaan ne, jotka tekevät ruumiillista työtä, joita nimitämme työmiehiksi, vaan myös ne ihmiset, joita nimitämme taiteilijoiksi, kirjailijoiksi, säveltäjiksi, runoilijoiksi, laulajiksi, puhujiksi, näyttelijöiksi y. m., jotka luovat jotain uutta. „Ei ole mitään uutta auringon alla”, sanoo Salomo, mutta voimme sanoa: ihmiset, jotka luovat jotain, he saavat jotain aikaan. Ihminen, joka tekee pöydän, ei tee semmoista, jota ei olisi ennen ollut auringon alla, mutta hän on luonut jotain.

Nämä ihmiset siis, jotka saavat jotain aikaan kädellään tai kurkullaan, muodostavat ensimmäisen yhteiskuntaluokan. Erittäin tärkeää on silloin, että yhteiskunta osaa asettua oikeaan suhteeseen työtätekevään luokkaan. Sitä se ei vielä ole kyennyt tekemään. Olemme nähneet, että ensimmäisen yhteiskuntaluokan henkinen perussävel on: älä ajattele palkkaa työtä tehdessäsi. Kaikki työ, joka luo ja saa aikaan jotain, on henkisesti siunattu siinä määrin, kuin sen ainoana motiivina eli vaikuttimena on työ itse. Ei saa olla puusepällä, joka tekee pöydän, semmoinen ajatus: „tästä minun pitää ansaita niin ja niin paljon”, sillä kun hänestä tulee taiteilija, hän tuntee koko sielullaan, että jos hän ajattelee palkkaa, ei hän osaa luoda puhdasta taidetta.

Meidän yhteiskuntamme ovat vielä niin järjestetyt, että ihminen ei voi välittömästi tehdä työtä, olla taiteilija, luoda kulttuuriarvoja, vaan että hänen täytyy ensi kädessä ajatella toimeentuloa. Ja kuitenkin juuri tämä luova työ maksaa veroja yhteiskunnalle. Ajatelkaamme esim. maatyöntekijöitä, jotka käsiensä välityksellä saavat aikaan sen ruuan, joka on kaikille välttämätön. Saadessaan aikaan semmoista, joka on kaikille välttämätöntä, he pakosta jakavat sitä toisille, sillä he eivät voi itse kaikkea syödä. Emme voisi elää maan päällä, elleivät ne ihmiset, jotka työtä tekevät, antaisi työnsä tuloksia toisille. Tämä on totuus. Ja jokaisen työmiehen on ymmärrettävä se totuus, että hän tekee työtä voidakseen jakaa sen tuloksia toisille. Leipuri jäisi istumaan kakkujensa keskelle, elleivät toiset niitä tarvitsisi.

Näin ollen yhteiskunta on velkaa luoville työmiehille ja taiteilijoille. Sen velan yhteiskunta korvaakin rahassa. Työn tuloksia maksetaan rahalla. Maalaiset tulevat näennäisesti toimeen omalla työllään, mutta muistakaamme vain, että ainakin täällä pohjoisessa voi sattua, että maanviljelijä, joka tekee kaikkensa, saakin katovuoden. Silloin on hänellä ääretön vaikeus edessään. Köyhillä perukoilla usein sattuu, että ihmiset kiristävät suolivyötään ja ovat syömättä, kunnes luonto taas antaa jotain. Mutta yhteiskunnan kannalta tämä ei ole luonnollista. Nykyään toiset ihmiset jo tuntevatkin, että heidän täytyy auttaa kärsiviä, ja olemme nähneet monta kaunista esimerkkiä siitä meidän ajanamme. Hyvin järjestetyssä yhteiskunnassa semmoista ei voisi tapahtua, sillä se tuntisi etuoikeudekseen huolehtia kaikista, jotka tekevät työtä. Meidän silmämme ovat nykyään auenneet huomaamaan, jos maanviljelijä on kuolemaisillaan nälkään, mutta voimme vielä verrattain kylmästi katsella, kuinka taiteilijat, kulttuurityöntekijät, voivat kärsiä ja kuolla nälkään, niinkuin historiasta tiedämme joillekuille tapahtuneen. He ovat saaneet ajatella turhaan elävänsä, kun ei ollut ymmärtämystä eikä veljeyttä maan päällä. Ei meidän tarvitse mennä oman maan rajojen ulkopuolelle: muistakaamme vain suurinta neroa Suomen kirjallisuudessa, Aleksis Kiveä, jotta näkisimme selvän esimerkin siitä, että yhteiskunta ei vielä ymmärrä.

Siinä on vielä nykyisen yhteiskuntamme surkeus, ettei se ymmärrä pitää huolta työntekijöistään ja katsoa, että elämä heillä olisi huoletonta. Työntekijät käyttävät sitä kättä, joka on köyhyyden ja rikkauden käsi. Jos he tavoittelevat rikkautta, he pettävät itseään, mutta kun he ajattelevat vain työtä, josta toisille on hyötyä, he ansaitsevat, että yhteiskunta pitää heistä huolta. Kaikki työ, kun sen tekijän ei tarvitse ajatella toimeentuloa muuttuu taiteeksi.

Toinen yhteiskuntaluokka on sotilassääty. Se pitää miekkaa kädessä. Kun sotilas muinaisina aikoina piti miekkaa tai peistä kädessään puolustaakseen kotia, isänmaata, uskontoa, silloin hänen kätensä oli yläpuolella vaakasuoraa viivaa, koska hän oli valmis uhraamaan henkensä ja verensä oikeuden ja totuuden puolesta. Mutta jos katselemme ajan merkkejä, jos luemme ihmiskunnan kehityshistoriaa sisäisellä silmällä, huomaamme että tämä yhteiskuntaluokka on muuttumassa. Huomaamme sen siitäkin, että nykyaikainen sotilaitos ja sota muodostuu aivan toisenlaisiksi kuin ennen, jolloin niissä oli jotain luonnollista. Nykyisessä sodassa ei ole kysymys uhrautumisesta, vaan hävittämisestä; hävitetään kaikki ja kuollaan itse. Niistä ihmisistä, jotka ovat semmoisessa sodassa mukana, tuntuu, että elämä on ääretön kysymys: mitä tämä hulluus on? Tiedustelkaa ihmisiltä, jotka olivat mukana maailmansodassa, mitä he ajattelivat, kun viruivat juoksuhaudoissa, kylmässä, märässä, ainaisessa odotuksessa, milloin shrapnelli tai pommi heidät yllättää ja heittää ilmaan. He vastaavat: „Me ajattelimme: ei ole mitään ihmiselämää, on ainoastaan helvetti, jossa

kaikki piinaavat ja ahdistavat toisiaan.” Tämä alkaa jo unohtua ihmisiltä, vaikka ei ole kulunut kuin muutamia vuosia maailmansodasta.

Monet arvelevat, että sota on välttämätön. Heidän pitäisi joka tapauksessa ymmärtää, että sota tulee järjestömäksi, ellemme luovu teknillisistä murhavälineistä ja mene sotaan mies miestä vastaan niinkuin ennen maailmassa. Silloin sota voi saada takaisin entisen urhoollisuuden leiman, ja ihmiset voivat ajatella: menemme sotaan isänmaan puolesta. Silloin tietävät, mikä heitä odottaa, sillä taistelu on inhimillistä. Mutta helvetti ei ole koskaan inhimillistä.

Emme kuitenkaan saata uskoa, että ihmiskunta luopuisi keksinnöistään, – päinvastoin. Sentähden meidän täytyy tulla siihen kohtaan, että ymmärrämme: sota pois, aseet pois!

Mutta mikä astuu tilalle? Tilalle astuu, mikä jo on astunut, sillä toiseen yhteiskuntaluokkaan eivät kuulu ainoastaan sotamiehet, vaan myös tiedemiehet ja keksijät. He ovat tulevaisuuden sotamiehiä. Heidän on aina täytynyt ottaa puukko käteen. Kuinka he olisivat päässeet selville ihmisen ruumiillisesta rakenteesta, elleivät olisi puukko kädessä tutkineet kuolleita ruumiita? Että he meidän aikanamme ovat ruvenneet tutkimaan eläimiä puukko kädessä, on pidettävä hetkellisenä hairahduksena. Viviseksioni on opettanut paljon niille, jotka ovat sitä tehneet, mutta se oppi ei korvaa eikä vastaa elävien olentojen kärsimyksiä. Tiedemiehet, keksijät, ne, jotka totuutta etsivät, ovat tulevaisuuden suuria satureita, heidän pitää tulla rohkeiksi, urhoollisiksi, sankareiksi, jotka pistävät miekan omaan sydämeensä. Totuuden etsijöiltä vaaditaan, että he osaavat tehdä eron totuuden ja valheen välillä ennen kaikkea omassa itsessään, heidän täytyy tulla läpeensä rehellisiksi ja vilpittömiksi, heidän täytyy tuntea: „jotta olisin arvokas totuutta löytämään, täytyy minun saada itsestäni pois kaikki pikkumaisuus ja valheellisuus”.

Tiedemies, joka kuuluu tähän toiseen yhteiskuntaluokkaan, on sankari. Ja kun katselemme historiasta todellisia tiedemiehiä, he ovat olleet sankareita. Tiedemies ei tietenkään ole kuka tahansa, joka yliopistoissa lukee itsensä maisteriksi ja tohtoriksi. Tiedemies on syntyään tiedemies. Ihminen syntyy totuudenetsijäksi, vaikka kaikilla ihmisillä on mahdollisuus siihen. Ne ihmiset, jotka kuuluvat toiseen yhteiskuntaluokkaan, ovat niitä, joilla on totuuden miekka kädessään, jotka osaavat itse haavoittaa itseään, itse tappaa itsessään pahan, poistaa itsestään valheen, jotka osaavat nähdä totuuden ja tietävät, mitä edellytyksiä on totuuden löytämisellä. Kuuluvatko ajattelijat ja filosofit tähän? He eivät kuulu mihinkään erikoiseen luokkaan, kaikki ihmiset voivat olla ajattelijaita, ja heidän tulisi olla sitä, sillä muuten he eivät ole edes ihmisiä. Jollemme ajattele, emme ole sanoneet elämän edessä, että olemme ihmisiä, tyydymme olemaan eläimiä. Ajatteleminen kuuluu jokaisen ihmisen etuoikeuteen.

Tulemme kolmanteen yhteiskuntaluokkaan. Kolmas käsi on auttava, siunaava, hvväätekevä käsi. Sairaanhoidaja on semmoinen ihminen, samaten kaikki ihmiset, jotka lohduttavat, auttavat, hoitavat, levittävät jotain hyvää, jotka siis toisin sanoen ovat välittäjiä. Kaikki, jotka tähän kolmanteen luokkaan kuuluvat, ovat välittäjiä. He välittävät jotain henkistä tai aineellista hyvää, jotain, joka tuo iloa, lohdutusta, hyvyyttä elämään. Näitä ihmisiä ovat lääkärit, jotka auttavat luontoa, papit jotka lohduttavat sielua, antaen sille rauhaa ja iloista mieltä, kasvattajat, jotka moraalisesti tukevat ja näyttävät hyvää esimerkkiä. Tähän luokkaan kuuluvat myös opettajat, jotka välittävät älyllistä hyvää toisille sekä kauppiaat, jotka välittävät tämän maailman hyvää. Heillä kaikilla on siunaava, hyvä käsi. Ja mikä on ehtona, jotta heidän kätensä olisi hyvä, jotta se voisi lisätä ihmiskunnan hyvää, sekä näkymätöntä että näkyväistä? He saattavat olla maallisesti rikkaita, koska kauppiaat kuuluvat tähän luokkaan. Siinä ei ole mitään luonnotonta. Mutta heidän tulee muistaa tärkeä asia: ehtona heidän onnellelleen ja menestymiselleen on, että heidän kätensä on puhdas. He eivät saa etsiä aistillisia nautintoja, ei oman elämänsä persoonallista mukavuutta. Heidän täytyy siitä kieltäytyä, heidän täytyy tuntea, että ovat hyvän välittäjiä. Lääkärin täytyy olla moraalinen ihminen, sairaanhoidajan täytyy olla siveellisesti puhdas olento, kauppiaan täytyy olla epäitsekäs, rehellinen ja vilpittöm. Kauppias, joka kuuluu kolmanteen yhteiskuntaluokkaan, on samassa asemassa kuin lääkäri tai pappi. Hän

on ihminen, jonka käsi jakelee hyvyyttä, mutta sen käden pitää olla puhdas. Puhtaus on tämän yhteiskuntaluokan salaisuus.

Neljänteen yhteiskuntaluokkaan kuuluvat vihdoin ne, joilla on hallitsijan tai tietäjän käsi, jotka luonnostaan ovat johtajia, tietäjiä, hallitsijoita. Heitä ei koskaan ole kovin paljon, sillä he ovat niitä ihmisiä, jotka ovat erikoisesti kehittäneet ja kasvattaneet itseään, lujasti taistelleet itsensä kanssa ja suuria sisäisiä arvoja voittaneet. He ovat suuremmoisella tavalla päässeet itsensä herroiksi.

Ainoastaan ne ihmiset, jotka ovat käyneet ankaran koulun läpi, ovat maailman todellisia poliitikoita. Nyt näemme joka kulmassa politikoitsijoita, jokainen luulee kykenevänsä maata hallitsemaan. Tämähän on täydellinen epäkohta. Niiden ihmisten, jotka semmoiseen kelpaavat, on täytynyt saada kaikista enimmäin kasvatusta sekä ulkonaisessa että sisäisessä merkityksessä. Poliitikkojen täytyy olla ihmisiä, jotka osaavat nähdä tulevaisuuteen, nähdä, miten elämä maan päällä on järjestettävä. Ainoastaan semmoiset ihmiset, jotka hallitsevat itseään, voivat hallita toisia. Ainoastaan jos heillä kädessään on avain, jolla he avaavat taivastenvaltakunnan oven, ovat he maailman todellisia poliitikoita, johtajia ja hallitsijoita. Vielä emme yhteiskunnissamme kaipaa heitä, päinvastoin sysäämme heidät pois. Jos joskus maailmassa esiintyy viisaampi ihminen, joka näkee kauemmaksi, emme siedä häntä.

Siksipä tämä neljäs yhteiskuntaluokka, joka vaatii luonnostaan kaikista suurinta kasvatusta ja itsekasvatusta, tuskin vielä on olemassa. Mutta se on meillä edessä tehtävänä, meidän täytyy sekin pulma ratkaista.
